

РЕШЕНИЕ

№ 36234

гр. София, 04.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 26 състав, в
публично заседание на 07.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ася Тодорова

при участието на секретаря Биляна Кирилова, като разгледа дело номер **2416** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка чл. 162 – чл. 166 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) във връзка с чл. 27, ал. 5 от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП). Образувано е по жалба на Д. Л. Х. в качеството му на Едноличен търговец с фирма „Д. Л. 75“, с ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място],[жк], вх. Е, ет. 6, ап. 108, подадена чрез адв. Д. Т., съдебен адрес: [населено място], [улица], офис 104, срещу Акт за установяване на публично държавно вземане (АУПДВ) № 01-6500/722#8 от 13.12.2022 г., издаден от Заместник изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“, с който на основание чл. 18, ал. 3, т. 1 и ал. 4, б. „а“ и чл. 8 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. за прилагане на мярка 10 „Агроекология и климат“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. (Наредба № 7 от 24.02.2015 г.), чл. 59, ал. 1 и ал. 2 от АПК и във връзка с чл. 165 и чл. 166 от ДОПК и чл. 20а, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП) е определено подлежащо на възстановяване публично държавно вземане в размер на 13 369,87 лева, представляващо изплатена на ЕТ „Димитър Лазаров 75“ субсидия по направление „Традиционни практики за сезонна паша на животните (пасторализъм)“ за кампания 2019 г. във връзка с подадено от ЕТ „Димитър Лазаров 75“ заявление за подпомагане с УИН: 22/230519/95078. В жалбата са развити доводи за незаконосъобразност на оспорения административен акт поради издаването му при съществени нарушения на административнопроизводствените правила и неправилно приложение на материалния закон. Жалбоподателят сочи, че не е уведомен за започване на административното производство по издаване на АУПДВ, в акта не са посочени конкретни фактически установявания, не са налице

посочените правни основания. Твърди се противоречие между твърдените факти и посоченото правно основание, не е налице влязъл в сила акт за прекратяване на агроекологичния ангажимент. Твърди се, че посоченото основание за прекратяване на ангажимента по чл. 18, ал. 3, т. 1 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. не е налице и не съответства на действителните факти. Налице са били в конкретния случай форсмажорни и изключителни обстоятелства по смисъла на § 1, т. 8, б. „б“ от ДР на Наредба № 7 от 24.02.2015 г., представляващи влошено здравословно състояние на жалбоподателя (исхемична болест на сърцето, като в края на 2019 г. с оглед влошеното му състояние са му поставени 2 бр. стент на сърцето и е уточнена диагноза едноколонова коронарна болест), в резултат от което има лекарско предписание да не се натоварва. Позовава се на чл. 77, § 2, б. „а“ във вр. с чл. 2, § 2, б. „б“ от Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17.12.2013 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 352/78, (ЕО) № 165/94, (ЕО) № 2799/98, (ЕО) № 814/2000, (ЕО) № 1290/2005 и (ЕО) № 485/2008 на Съвета, които, според жалбоподателя, имат пряко приложение с оглед примата на правото на ЕС пред вътрешното. Сочи се, че в конкретния случай неизпълнението на задълженията от земеделския производител не е поради обстоятелства, които зависят от неговата воля и неговите действия, а се дължи на заболяването и нетрудоспособността му, което представлява основание за изключване на неговата отговорност съгласно чл. 77, П.. 2, б. „а“ и б. „г“ от Регламент (ЕС) № 1306/2013. Иска се от съда да отмени оспорения АУПДВ № 01-6500/722#8 от 13.12.2022 г. Претендира се присъждане на сторените по делото разноски.

В съдебно заседание, жалбоподателят не се явява и не се представлява, жалбата се поддържа в депозиран по делото писмени становища, чрез процесуалния му представител по пълномощие адв. Т.. Претендира се присъждане на направените по делото разноски съгласно списък, който се представя.

Ответникът Заместник изпълнителният директор на ДФ „Земеделие“, в съдебно заседание, не се явява и не се представлява, в депозирана по делото писмена молба, чрез процесуален представител по пълномощие надлежно упълномощен юрисконсулт, изразява становище за неоснователност на жалбата, пледира да се постанови решение, с което оспореният АУПДВ да бъде потвърден. Претендира присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева. Релевира възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение.

Административен съд София - град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Не е предмет на спор, че оспорваният ЕТ „Димитър Лазаров 75“ е регистриран с Уникален регистрационен номер (УРН) 597488 в Интегрираната система за администриране и контрол (И.). Страните не спорят, че Д. Л. Х. в качеството му на ЕТ „Димитър Лазаров 75“ с ЕИК[ЕИК] е подал заявление за подпомагане с УИН 22/230519/95078 с вх. № 19053844 от 08.05.2019 г. по мярка 10 „Агроекология и климат“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. С Уведомително писмо с изх. № 02-220-2600/3169 от 13.12.2019 г. ЕТ „Димитър Лазаров 75“ е уведомен, че е одобрен за участие в 5-годишен ангажимент за извършване на дейности по направление „Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм)“ от посочената мярка 10 „Агроекология и климат“. С посоченото писмо са разяснени условията на поетия ангажимент,

задълженията на земеделския стопанин и изискванията, които същият следва да спазва. Към него са приложени таблица № 1 на одобрените и неодобрените за участие площи и таблица № 2 на одобрените за участие животни с техните идентификатори по направление „Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм)“ от мярка 10 „Агроекология и климат“ от ПРСР за периода 2014 - 2020 г. През първата година от ангажимента на оспорващия е изплатено финансово подпомагане в размер на 13 369,87 лева. Не е предмет на спор, че на ЕТ „Димитър Лазаров 75“ е изплатено финансово подпомагане по мярка 10 „Агроекология и климат“, направление „Традиционни практики за сезонна паша на животните (пасторализъм)“ в размер на 13 369,87 лева за кампания 2019 г.

При извършена административна проверка на основание чл. 52, ал. 1 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. за прилагане на мярка 10 „Агроекология и климат“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. е установено и не е предмет на спор между страните, че от страна на ЕТ „Димитър Лазаров 75“ не е подадено заявление за плащане по направление „Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм)“ за кампания 2020 г.

По отношение на оспорващия е открито производство по издаване на административен акт за прекратяване на многогодишен ангажимент. Жалбоподателят е подал възражение вх. № 01-6500/722 от 22.06.2021 г. до ДФ „Земеделие“, с което е изразил несъгласие относно прекратяване на многогодишния му ангажимент по мярка 10 „Агроекология и климат“ по направление „Традиционни практики за сезонна паша на животните (пасторализъм)“ през кампания 2020 г., като е посочил наличие на форсмажорни и изключителни обстоятелства по смисъла на пар. 1, т. 8, б. „б“ от ДР на Наредба № 7/24.02.2015 г. за прилагане на мярка 10 „Агроекология и климат“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г., свързани със здравословното му състояние, като е приложил съответни доказателства. Заявил е искане ангажиментът да бъде прекратен, без да се изисква възстановяване на суми. С Акт за прекратяване на агроекологичен ангажимент по мярка 10 „Агроекология и климат“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. за кампания 2020 с изх. № 01-6500/722#6 от 31.01.2022 г. на основание чл. 63, т. 1 във връзка с чл. 77, т. 4, буква „в“ от Регламент (ЕС) № 1306 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно финансиране, управление и мониторинг на общата селскостопанска политика и чл. 18, ал. 3, т. 1 и чл. 52, ал. 1 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. възраженията на оспорващия са приети за неоснователни и е прекратен агроекологичният ангажимент на жалбоподателя по мярка 10 „Агроекология и климат“ с направление „Традиционни практики за сезонна паша на животните (пасторализъм)“. Посочено е, че съгласно чл. 8 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. агроекологичните дейности или направления се изпълняват за период от пет последователни години, като този срок започва да тече от началото на годината, в която е подадено и одобрено „Заявление за подпомагане“, което първата година е и „Заявление за плащане“. След изтичане на срока кандидатите могат да удължават прилагането на агроекологичните си дейности ежегодно до изтичане на програмния период, като спазват изискванията по наредбата. Посочено е още, че съгласно разпоредбата на чл. 18, ал. 3, т. 1 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. земеделски стопани, които не подадат заявление за плащане по време на агроекологичния си ангажимент, възстановяват получената финансова помощ или част от нея съгласно чл. 18, ал. 4 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г., в конкретния случай ЕТ „Димитър Лазаров 75“ не е подал заявление за плащане по направление „Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм)“ за кампания 2020 г.

С писмо изх. № 01-6500/722 от 23.09.2022 г. ЕТ „Димитър Лазаров 75“ е уведомен на основание

чл. 26, ал. 1 от АПК, че ДФ „Земеделие“ открива производство по издаване на акт за установяване на публично държавно вземане. Посочено е, че производството се открива на основание влязъл в сила акт за прекратяване на агроекологичен ангажимент по мярка 10 „Агрооекология и климат“ от ПРСР 2014 – 2020 г. с № 01-6500/ 722 от 31.01.2022 г.

Производството е завършило с издаване на оспорения в настоящото производство АУПДВ № 01-6500/722#8 от 13.12.2022 г., с който на основание чл. 18, ал. 3, т. 1 и ал. 4, б. „а“ и чл. 8 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г., чл. 59, ал. 1 и ал. 2 от АПК и във връзка с чл. 165 и чл. 166 от ДОПК и чл. 20а, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП) е определено подлежащо на възстановяване публично държавно вземане в размер на 13 369,87 лева, представляващо изплатена на ЕТ „Димитър Лазаров 75“ субсидия по направление „Традиционни практики за сезонна паша на животните (пасторализъм) за кампания 2019 г. В АУПДВ са изложени мотиви, че с влязъл в сила Акт за прекратяване на агроекологичен ангажимент по мярка 10 „Агрооекология и климат“ от ПРСР 2014 – 2020 г. с изх. № 01-6500/ 722#6 от 31.01.2022 г. е прекратен агроекологичният ангажимент на ЕТ „Димитър Лазаров 75“, посочено е, че съгласно чл. 18, ал. 3, т. 1 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. Държавен фонд „Земеделие“ – Разплащателна агенция едновременно прекратява агроекологичния ангажимент и предприема действия по възстановяване на получената финансова помощ по съответното направление съгласно условията на ал. 4, когато земеделските стопани преустановят прилагането на поетите агроекологични задължения по съответното направление преди изтичане на сроковете по чл. 8 или не са подали заявлението за плащане по чл. 8, ал. 2 за одобрени площи и/или животни и/или не са заявили площи и/или животни със съответния агроекологичен код на извършваните дейности по приложение № 5. Във връзка с горното и предвид, че на ЕТ „Димитър Лазаров 75“ е изплатено финансово подпомагане за 2019 г. (първата година от ангажимента) в размер на 13 369,87 лева на основание чл. 18, ал. 4, буква „а“ от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. ЕТ „Димитър Лазаров 75“ следва да възстанови 100% от получената финансова помощ в размер на 13 369,87 лева.

С Решение № 11167 от 01.04.2025 г., постановено по адм. дело № 12414/2024 г. по описа на Административен съд София-град, влязло в законна сила на 23.04.2025 г., Акт за прекратяване на агроекологичен ангажимент № 01-6500/722#6 от 31.01.2022 г. е отменен. В посоченото решение съдът е приел, че в конкретния случай са налице безспорни данни за форсмажорни обстоятелства, признати по силата на чл. 2, § 2, б. „б“ от Регламента - в случая се касае за дългосрочна професионална нетрудоспособност на бенефициера, установена по законовия ред и от компетентния за това орган - с решение на ТЕЛК, която нетрудоспособност му е попречила да осъществява дейността си, жалбоподателят е уведомил административния орган на 22.06.2021 г. за наличието на форсмажорни обстоятелства, като е приложил и необходимите за това доказателства. Във връзка с горното съдът е формулирал категоричен извод, че сочените от жалбоподателя причини попадат в дефиницията на форсмажорни обстоятелства по смисъла на чл. 2, § 2, б. „б“ от Регламент (ЕС) № 1306/2013 и § 1, т. 8 от ДР на Наредба № 7 от 24.02.2015 г., в светлината на тълкуването на това понятие в практиката на Съда на ЕС, които обстоятелства изключват отговорността на Д. Л. Х. в качеството му на ЕТ „Димитър Лазаров 75“ относно неизпълнението на визираните в Акт за прекратяване на агроекологичен ангажимент № 01-6500/722#6 от 31.01.2022 г. нормативни и договорни задължения.

Със Заповед № 03-РД/1666 от 14.05.2025 г., издадена от Заместник изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“, на основание чл. 20а от ЗПЗП, чл. 56, ал. 1 от АПК и във връзка с влязлото в законна сила решение № 11167 от 01.04.2025 г., постановено по адм.д. № 12414/2024 г. по описа

на АССГ, е прекратено производството по прекратяване на агроекологичен ангажимент по мярка 10 „Агроекология и климат“ на бенефициент ЕТ „Димитър Лазаров 75“ на основание чл. 18, ал. 5 във връзка с П.. 1, т. 8 от ДР на Наредба № 7 от 24.02.2015 г. за прилагане на мярка 10 „Агроекология и климат“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. поради отпадане на фактически основания за прекратяване на агроекологичен ангажимент, а именно настъпило форсмажорно обстоятелство по смисъла на чл. 2, П.. 2, б. „б“ от Регламент (ЕС) № 1306/2013 и П.. 1, т. 8 от ДР на Наредба № 7/24.02.2015 г.

Оспореният АУПДВ е съобщен на оспорващия на 06.02.2023 г. видно от отбелязване върху същия, жалбата до Административен съд София-град е подадена, чрез административния орган, на 20.02.2023 г.

Съдът, като обсъди събраните по делото доказателства във връзка с направените в жалбата оплаквания, доводите и становищата на страните и като извърши цялостна проверка на законосъобразността на оспорения административен акт на основание чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146 от АПК, намира за установено следното от правна страна:

Жалбата е процесуално допустима, като подадена от надлежна страна, срещу подлежащ на съдебно оспорване акт и в преклузивния срок по чл. 149, ал. 1 от АПК.

Разгледана по същество, жалбата е основателна по следните съображения:

Оспореният в настоящото производство акт е издаден от компетентен орган, в кръга на предоставените му правомощия. Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ) е акредитиран за единствена Разплащателна агенция за Република България за прилагане на Общата селскостопанска политика (ОСП) на ЕС. Съгласно чл. 11, ал. 2, т. 4 от ЗПЗП и чл. 2, ал. 2, т. 1 от Устройствения правилник на Държавен фонд „Земеделие“ функциите на Разплащателна агенция (РА) се изпълняват от ДФЗ. Съгласно § 1, т. 13 от ДР на ЗПЗП разплащателната агенция е специализирана акредитирана структура за приемане на заявления, проверка на условията и извършване на плащания от Европейските земеделски фондове и за прилагане на пазарни мерки, включително интервенция на пазарите на земеделски продукти по правилата на Европейския съюз. Според нормата на чл. 27, ал. 3 от ЗПЗП разплащателната агенция е длъжна да предприеме необходимите действия за събирането на недължимо платените и надплатените суми по схеми, мерки и интервенции за подпомагане, финансирани от европейските фондове и държавния бюджет, както и глобите и другите парични санкции, предвидени в законодателството на Европейския съюз.

Съгласно чл. 27, ал. 5 от ЗПЗП вземанията, които възникват въз основа на административен договор или административен акт, са публични държавни вземания и се събират по реда на ДОПК. Съгласно чл. 162, ал. 2, т. 8 от ДОПК публични са вземанията за недължимо платените и надплатени суми, както и за неправомерно получените или неправомерно усвоените средства по проекти, финансирани от предприсъединителните финансови инструменти, оперативните програми, Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС, европейските земеделски фондове и Европейския фонд за рибарството, Инструмента Шенген и Преходния финансов инструмент, включително от свързаното с тях национално съфинансиране, които възникват въз основа на административен акт, както и глобите и другите парични санкции, предвидени в националното законодателство и в правото на Европейския съюз. Чл. 166, ал. 1 от ДОПК предвижда, че установяването на публичните вземания се извършва по реда и от органа, определен в съответния

закон. Съгласно чл. 166, ал. 2 от ДОПК ако в съответния закон не е предвиден ред за установяване на публично държавно вземане, то се установява по основание и размер с АУПДВ, който се издава по реда за издаване на административен акт, предвиден в АПК. Ако в съответния закон не е определен органът за издаване на акта, той се определя от ръководителя на съответната администрация. В случая ДФЗ действа като Разплащателна агенция.

Изпълнителният директор на фонда е и изпълнителен директор на Разплащателната агенция, организира и ръководи дейността ѝ и я представлява (чл. 20а, ал. 1 от ЗПЗП), той е и ръководител на администрацията на Разплащателната агенция (аргумент чл. 20а, ал. 2 от ЗПЗП). Нормата на чл. 20а, ал. 5 от ЗПЗП (в приложимата редакция) оправомощава Изпълнителния директор на ДФЗ да издава актове за установяване на публични държавни вземания по реда на ДОПК, като тази му компетентност е делегируема. Съгласно чл. 20а, ал. 6 от ЗПЗП изпълнителният директор може да делегира със заповед правомощията си по ал. 5 и по чл. 73 и 74 на заместник изпълнителните директори и на директорите на областните дирекции на фонда. С решение на Управителния съвет на ДФЗ по Протокол № 197 от 19.08.2022 г. за изпълнителен директор на фонда е назначен Г. Т., а за негов заместник е избрана и В. К.. В конкретния случай с акт на делегация (заповед) изпълнителният директор на фонда е овластил заместник изпълнителния директор на ДФЗ с ресори „Директни плащания на площ“ и „Информационни технологии“ В. К. с тези правомощия. Следователно оспореният АУПДВ е издаден от компетентен орган в кръга на делегираните му правомощия, поради което е валиден административен акт.

Актът е издаден в писмена форма и с необходимото съдържание по чл. 59, ал. 2 от АПК. АУПДВ съдържа изложение на фактическите и правни основания, въз основа на които е издаден. Органът е посочил фактите, от които черпи упражненото публично субективно право, като изложените фактически основания кореспондират с посочените правни норми и разпоредените правни последици. Тук следва да се посочи, че съдът намира за неоснователно наведеното в хода на производството твърдение за немотивираност на същия. Ясно в оспорения акт са посочени фактическите основания за издаването му, като е проследена хронологията на събитията, свързани с поетото задължение от оспорващия по мярка 10, факта на неизпълнението му през втората година, довел до издаването на Акта за прекратяване на посочения многогодишен ангажимент, изплатените суми на бенефициера общо за кампания 2019 г., посочено е каква част от тях подлежи на връщане – 100 %, т. е. основанията за връщането им, като всичко това е подведено под съответстващите им правни норми. Като правно основание за издаване на оспорения АУПДВ са посочени чл. 18, ал. 3, т. 1 и ал. 4, б. „а“ и чл. 8 от Наредба № 7/24.02.2015 г., чл. 165 и чл. 166 от ДОПК и чл. 20а, ал. 1 от ЗПЗП. Съдът не констатира допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

Съдът приема, че оспореният административен акт е издаден в нарушение на приложимия материален закон.

В случая административният орган е приел, че е приложима разпоредбата на чл. 18, ал. 3, т. 1 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. за прилагане на мярка 10 „Агроекология и климат“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г., съгласно която Държавен фонд „Земеделие“ – Разплащателна агенция едновременно прекратява агроекологичния ангажимент и предприема действия по възстановяване на получената финансова помощ по съответното направление съгласно условията на ал. 4, когато земеделските стопани преустановят прилагането на поетите агроекологични задължения по съответното направление преди изтичане на сроковете по чл. 8 или не са подали заявлението за плащане по чл. 8, ал. 2 за одобрени площи и/или животни и/или не са заявили площи и/или животни със съответния агроекологичен

код на извършваните дейности по приложение № 5.

Според мотивите на оспорения АУПДВ същият е обоснован с наличие на влязъл в сила Акт за прекратяване на агроекологичен ангажимент по мярка 10 „Агроекология и климат“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. за кампания 2020 с изх. № 01-6500/722#6 от 31.01.2022 г. В случая тази предпоставка не е налице. Няма спор, че ответникът е издал Акт за прекратяване на агроекологичен ангажимент по мярка 10 „Агроекология и климат“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. за кампания 2020 с изх. № 01-6500/722#6 от 31.01.2022 г. Установява се по делото, обаче, че процесният Акт за прекратяване на агроекологичен ангажимент с № 01-6500/722#6 от 31.01.2022 г., на който се позовава ответникът в оспорения АУПДВ, е отменен с Решение № 11167 от 01.04.2025 г., постановено по адм. дело № 12414/2024 г. по описа на АССГ, влязло в законна сила на 23.04.2025 г. Установява се, също така, че със Заповед № 03-РД/1666 от 14.05.2025 г., издадена от Заместник изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“, на основание чл. 20а от ЗПЗП, чл. 56, ал. 1 от АПК и във връзка с влязлото в законна сила решение № 11167 от 01.04.2025 г., постановено по адм.д. № 12414/2024 г. по описа на АССГ, е прекратено производството по прекратяване на агроекологичен ангажимент по мярка 10 „Агроекология и климат“ на бенефициент ЕТ „Димитър Лазаров 75“ на основание чл. 18, ал. 5 във връзка с П.. 1, т. 8 от ДР на Наредба № 7 от 24.02.2015 г. за прилагане на мярка 10 „Агроекология и климат“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. Посочените обстоятелства представляват факти от категорията на посочените в чл. 142, ал. 2 от АПК.

Съобразно правилото на чл. 142, ал. 2 от АПК съдът следва да прецени установените нови факти от значение за делото след издаване на акта към приключване на устните състезания. Отмененият административен акт, послужил като основание за издаване на обжалвания в настоящото производство АУПДВ, води като последица до липсата на фактическите и правни основания за установяване на публично държавно вземане, представляващо изплатена на земеделския стопанин субсидия по направление „Традиционни практики за сезонна паша на животните (пасторализъм)“ за кампания 2019 г. Законът въвежда едновременно прекратяване на агроекологичния ангажимент и предприемане на действия за възстановяване на получената финансова помощ. Материалноправно изискване за издаване на процесния АУПДВ е ДФЗ да е прекратил многогодишния ангажимент на земеделския стопанин на някое от основанията в закона или приложимите подзаконовни нормативни актове, за да е налице задължение за възстановяване на получената финансова помощ по съответната мярка (аргумент чл. 18 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г.). Изискването на чл. 18, ал. 3 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. не е изпълнено, което е самостоятелно основание за материалната незаконосъобразност на акта. Следователно оспореният АУПДВ се явява издаден при липса на посочените материалноправни предпоставки за издаването му - наличие на прекратен агроекологичен ангажимент на жалбоподателя, което води до неговата незаконосъобразност.

Отделно от горното, както бе посочено и по-горе, в конкретния случай източник на вземането, установено с оспорения АУПДВ, е пропускът да се подаде заявление за плащане по чл. 8, ал. 2 за одобрени площи и/или животни, като последица от неизпълнението на задължението за подаване на заявление за плащане по време на поетия ангажимент е изключването от подпомагане по наредбата и възникването на задължение за земеделския стопанин за възстановяване на получената финансова помощ (чл. 18, ал. 3, т. 1 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. за прилагане на мярка 10 „Агроекология и климат“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.). Анализът на тази нормативна регламентация предпоставя извод, че когато земеделският стопанин не изпълнява агроекологичните си ангажименти през период от пет последователни години или когато не е подал заявление за плащане, какъвто е конкретният случай, агроекологичният ангажимент следва да бъде прекратен

от ДФЗ на основание чл. 18, ал. 3, т. 1 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. Не е предмет на спор между страните, че жалбоподателят не е подал заявление за плащане по направление „Традиционни практики за сезонна паша на животните (пасторализъм)“ за кампания 2020. Неподаването на заявление за плащане по време на агроекологичния ангажимент е предпоставка и за възстановяване на получената финансова помощ или част от нея съгласно чл. 18, ал. 4 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. Размерът на подлежащата на възстановяване сума е обусловен от годината на прекратяване на участието на земеделския стопанин по мерките. Задължителна предпоставка, обаче, е бенефициентът да е поел агроекологичния ангажимент и за неспазване на условията по него да е съществувало нормативно разписано задължение за връщане на получената субсидия, която предпоставка съдът намира, че не е налице в конкретния случай. Съгласно чл. 18, ал. 5 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. в случаите на форсмажорни или изключителни обстоятелства агроекологичният ангажимент се прекратява и не се изисква частично или пълно възстановяване на получената от земеделския стопанин финансова помощ.

Именно в тази хипотеза следва да се приеме, че попада настоящият случай. Съгласно ал. 6 на същата разпоредба случаите на форсмажорни или изключителни обстоятелства заедно със съответните доказателства (документи, издадени от компетентен административен орган) се съобщават в писмена форма на ДФЗ - РА от земеделския стопанин или от друго упълномощено от него лице или от неговите правоприменици в рамките на 15 работни дни от датата, на която земеделският стопанин или упълномощеното от него лице, или неговите правоприменици, са в състояние да направят това. За пълнота следва да се отбележи, че тези разпоредби следва да намерят приложение и при наличие на влязъл в сила административен акт за прекратяване на поетия агроекологичен ангажимент, тъй като такъв се издава и при наличие на форсмажорни обстоятелства съгласно чл. 18, ал. 5 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. В конкретния случай въпросът относно наличие на предпоставките на чл. 18, ал. 5 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. е решен с влязло в законна сила съдебно решение. Както бе посочено и по-горе, с Решение № 11167 от 01.04.2025 г., постановено по адм. дело № 12414/2024 г. по описа на Административен съд София-град, влязло в законна сила на 23.04.2025 г., е отменен Акт за прекратяване на агроекологичен ангажимент № 01-6500/722#6 от 31.01.2022 г., като съдът е приел, че са налице безспорни данни за форсмажорни обстоятелства, признати по силата на чл. 2, § 2, б. „б“ от Регламента - в случая се касае за дългосрочна професионална нетрудоспособност на бенефициера, установена по законовия ред и от компетентния за това орган - с решение на ТЕЛК, която нетрудоспособност му е попречила да осъществява дейността си, жалбоподателят е уведомил административния орган на 22.06.2021 г. за наличието на форсмажорни обстоятелства, като е приложил и необходимите за това доказателства. Формулиран е категоричен извод, че сочените от жалбоподателя причини попадат в дефиницията на форсмажорни обстоятелства по смисъла на чл. 2, § 2, б. „б“ от Регламент (ЕС) № 1306/2013 и § 1, т. 8 от ДР на Наредба № 7 от 24.02.2015 г., в светлината на тълкуването на това понятие в практиката на Съда на ЕС, които обстоятелства изключват отговорността на Д. Л. Х. в качеството му на ЕТ „Димитър Лазаров 75“.

Въпросът за наличието на форсмажорни или изключителни обстоятелства, предвид разпоредбата на чл. 18, ал. 5 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г., е относим към възстановяването на получената финансова помощ, което е предмет на спор в настоящото производство, в този смисъл съдът намира за необходимо да посочи, че възприема изцяло мотивите в горепосоченото съдебно решение. Според пар. 1, т. 8 „Форсмажорни или изключителни обстоятелства“ са обстоятелства по смисъла на чл. 2, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета от 17.12.2013 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 352/78, (ЕО) № 165/94, (ЕО) № 2799/98, (ЕО) № 814/2000, (ЕО) № 1290/2005 и (ЕО) №

485/2008 на Съвета. В съображение пето от преамбюла на този регламент е посочено следното: „За да се осигури съгласуваност между практиките на държавите членки и хармонизирано прилагане на клаузата за непреодолима сила от държавите членки, в настоящия регламент следва да се предвидят, където е целесъобразно, изключения в случай на непреодолима сила и извънредни обстоятелства, както и неизчерпателен списък с възможни случаи на непреодолима сила и извънредни обстоятелства, които да бъдат признати от компетентните национални органи.

Тези органи следва да вземат решения относно непреодолима сила и извънредни обстоятелства за всеки отделен случай въз основа на относими доказателства и като прилагат понятието за непреодолима сила от гледна точка правото на Съюза в областта на селското стопанство, включително съдебната практика на Съда“. Същата идея, а именно да не се носи отговорност в случаи на неизпълнение поради непреодолима сила, е залегнала в чл. 64, § 2, б. „а“ и чл. 77, § 2, б. „а“ от Регламент (ЕС) № 1306/2013, които разпоредби предвиждат, че в тези случаи не се налагат административни санкции. Според постоянната практика на Съда на ЕС в контекста на регламентите, регулиращи селското стопанство (вж. т. 19 от решението от 17.10.2002 г. по дело C-208/01 I. Parras Medina e Consejería de Agricultura y Medio Ambiente de la Junta de Comunidades de Castilla-La Mancha, т. 34 от решението от 09.08.1994 г. по дело C-347/93 Belgian State v Boterlux SPRL и др.), форсмажорните обстоятелства не се ограничават единствено до абсолютната невъзможност за изпълнение, а са дефинирани като „...необичайни и непредвидими обстоятелства, извън контрола на съответния оператор, последствията от които, въпреки упражняването на цялата дължима грижа, не биха могли да бъдат избегнати“. Съгласно чл. 2, § 2 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 г.

Европейския Парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 352/78, (ЕО) № 165/94, (ЕО) № 2799/98, (ЕО) № 814/2000, (ЕО) № 1290/2005 и (ЕО) № 485/2008 на Съвета „непреодолима сила“ и „извънредни обстоятелства“ могат да бъдат признати по-специално в следните случаи: а) смърт на бенефициера; б) дългосрочна професионална нетрудоспособност на бенефициера; в) тежко природно бедствие, което е засегнало сериозно стопанството; г) случайно унищожение на постройките за животни на стопанството; д) епизоотия или болест по растенията, която е засегнала съответно част или всички селскостопански животни или земеделски култури на бенефициера; е) отчуждаване на цялото стопанство или на голяма част от стопанството, ако това отчуждаване не е могло да бъде предвидено към деня на подаване на заявлението. Понятието „професионална нетрудоспособност“ няма легална дефиниция в националното законодателство, нито в наднационалното законодателство.

От съдебната практика на СЕС и изискването за еднакво прилагане на правото на Съюза и от принципа на равенство следва, че разпоредба от правото на Съюза, чийто текст не съдържа изрично препращане към правото на държава членка с оглед на определяне на нейния смисъл и обхват, трябва по принцип да получи самостоятелно и еднакво тълкуване навсякъде в Съюза. Освен това значението и обхватът на термините, на които правото на Съюза не дава никаква дефиниция, следва да се определят в съответствие с обичайното им значение, като се държи сметка за контекста, в който те се използват, и за целите, преследвани с правната уредба, от която са част (решение от 27 януари 2022 г., Zinvtneš parks, C-347/20, EU:C:2022:59, т. 42 и 39. На плоскостта на горното, професионалната нетрудоспособност следва да се тълкува в смисъл на загубена способност да се изпълняват задълженията, свързани с тази професия/дейност, във връзка с която е агроекологичният ангажимент. От настоящия състав се споделят изводите, че в конкретния случай се касае безспорно за дългосрочна професионална нетрудоспособност на бенефициера, установена по законовия ред и от компетентния за това орган с решение на ТЕЛК, която нетрудоспособност е попречила на оспорвания да осъществява дейността си. Безспорно

се установява от представените от Д. Л. Х. медицински документи, свързани със здравословното му състояние, че жалбоподателят има множество заболявания, заради които работоспособността му е намалена, както и изрично е посочен в решението на ТЕЛК за негоден за Т., в това число и Експертно решение № 91271 от 66/ 05.04.2023 г., издадено от ТЕЛК Втори състав към Университетска Първа МБАЛ – С. „Св. Йоан Кръстител“ ЕАД, с валидност 3 години, до 01.04.2026 г., с което е определена трайно намалена неработоспособност на Д. Х. в размер на 79 % в резултат на общо заболяване – апнея по време на сън, с посочени противопоказания „ТФТ“.

С оглед гореизложеното споделя се изцяло изводът, че сочените от жалбоподателя причини попадат в дефиницията на форсмажорни обстоятелства по смисъла на чл. 2, § 2, б. „б“ от Регламент (ЕС) № 1306/2013 и § 1, т. 8 от ДР на Наредба № 7 от 24.02.2015 г., в светлината на тълкуването на това понятие в практиката на Съда на ЕС, които обстоятелства изключват отговорността на Д. Л. Х. в качеството му на ЕТ „Димитър Лазаров 75“ относно установеното неизпълнение на задължения, свързани с агроекологичния ангажимент. В настоящия случай, както се установи, невъзможността се дължи единствено и само на заболяването на оспорващия, което бенефициерът не е могъл да предвиди, когато е поел многогодишния ангажимент. Към началния момент на ангажимента не е имало заболяване. В този смисъл безспорно се установява наличие на правоизключващ за задължението за възстановяване на получената помощ юридически факт. Възникването на публичното държавно вземане в конкретния случай е изключено от настъпването на форсмажорни и изключителни обстоятелства съгласно чл. 18, ал. 5 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. Основанието за възникване на невъзможността за изпълнение на поетия ангажимент е свързан с посочените обстоятелства. Ето защо, незаконосъобразно административният орган е изискал пълно възстановяване на получената от него помощ, в този смисъл е издал незаконосъобразен акт, който следва да бъде отменен. Без да съществува задължението на бенефициера за възстановяване на получената безвъзмездна финансова помощ за кампания 2019 г., липсва и насрещното публично вземане на държавата. Установяването на вземането с утежняващия административен акт е неправомерно.

Поради всички изложени обстоятелства оспореният административен акт следва да бъде отменен.

При този изход на спора претенцията за присъждане на направените разноски от страна на жалбоподателя се явява основателна. С оглед конкретната фактическа и правна сложност на делото, проведените по същото съдебни заседания, обема на извършените процесуални действия от страна на процесуалния представител на оспорващия, обема на доказателствения материал, както и предвид, че договореното и заплатено адвокатско възнаграждение отговаря на минималния размер на адвокатските възнаграждения, предвиден с разпоредбата на чл. 8, ал. 1 във връзка с чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа с оглед материалния интерес по делото, съдът намира, че претендираният размер на адвокатското възнаграждение не е прекомерен и не подлежи на редуциране. Съдът счита, че този определен размер изцяло съответства и на мотивите и критериите, изложени в Решение на СЕС по дело C-438/22 от 25.01.2024 г. и поради това в тежест на ДФЗ ще следва да се възложат по делото разноските по делото в общ размер на 1 650 лева, представляващи разноски за държавна такса в размер на 50 лв. и адвокатско възнаграждение в размер на 1 600 лв.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК Административен съд София –град, Първо отделение, 26-ти състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Акт за установяване на публично държавно вземане (АУПДВ) №01-6500/722#8 от 13.12.2022 г., издаден от Заместник изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“, с който на основание чл. 18, ал. 3, т. 1 и ал. 4, б. „а“ и чл. 8 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г., чл. 59, ал. 1 и ал. 2 от АПК и във връзка с чл. 165 и чл. 166 от ДОПК и чл. 20а, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП) е определено подлежащо на възстановяване публично държавно вземане в размер на 13 369,87 лева, представляващо изплатена на ЕТ „Димитър Лазаров 75“ субсидия по направление „Традиционни практики за сезонна паша на животните (пасторализъм)“ за кампания 2019 г. във връзка с подадено от ЕТ „Димитър Лазаров 75“ заявление за подпомагане с УИН: 22/230519/95078.

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“ да заплати на Едноличен търговец „Д. Л. 75“, с ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място],[жк], вх. Е, ет. 6, ап. 108 направените по делото разноски в размер на 1 650 (хиляда шестстотин и петдесет) лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: